

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ, ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

Кафедра фінансів, банківської і страхової справи

Затверджую:

Директор ННІМЕФ

_____ О.Л. Фещенко

“ ___ ” _____ 2019р.

Схвалено на засіданні кафедри фінансів,
банківської і страхової справи

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 2019р.

Завідувач кафедри _____ О.І. Дацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Статус дисципліни вибіркова

Освітньо-професійна програма вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація: «Міжнародна економіка та фінанси»

Форма навчання денна Курс 4

Семестр сьомий

Обсяг в кредитах ЄКТС/Всього годин: 4/120 за навчальним планом (від січень 2016р.):

- лекції(Л) 18
- семінарські (С) 10
- практичні заняття (ПЗ) _____
- лабораторні заняття (ЛЗ) _____
- самостійна робота студентів (СРС) 92

Робоча навчальна програма складена на основі навчальної програми дисципліни "Страхування", підготовленої професором Бігдашем В.Д. та затвердженої на засіданні кафедри банківської і страхової справи (протокол № 2 від 20.09.2018р.).

Розробник робочої програми навчальної дисципліни: професор МКА Бігдаш В.Д.

Київ МАУП

II. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – надання знань про систему показників, організацію та аналіз банківської діяльності.

Завдання дисципліни: вивчити вплив економічних законів на фінансову та іншу діяльність банку за конкретних умов його функціонування, обґрунтування поточних і перспективних планів і контроль за їх виконанням; пошук резервів підвищення ефективності діяльності банку.

Предмет дисципліни – причинно-наслідкові зв'язки економічних явищ і процесів, що прямо або опосередковано впливають на діяльність банку.

Статус дисципліни – вибіркова.

Місце навчальної дисципліни освітній програмі. Вивчення дисципліни «Страховання» базується на знанні дисциплін «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінанси», «Державне регулювання економікою». Знання та вміння, що одержані при вивченні дисципліни «Страховання», використовуються для вивчення дисциплін «Соціальне страхування», «Страхові послуги», «Страховий менеджмент», «Ринки фінансових послуг» та ін.

Компетентності і їх програмні результати навчання

Компетентності, які набує студент при вивченні дисципліни.

1. Інтегральна компетентність

а. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

1. Загальні компетентності

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях банківської діяльності.
3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
4. Здатність працювати в міжнародному контексті.
5. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
6. Здатність бути критичним і самокритичним.
7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.
8. Здатність працювати як у команді, так і автономно.

2. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

2. Здатність опанувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (фінансові ринки та банківська система).
3. Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики стану фінансових систем.
4. Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного регулювання, регулювання фінансового ринку.
5. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
6. Здатність скласти та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію.
7. Здатність виконувати контрольні функції у сфері банківської справи.
8. Здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері банківської справи.
9. Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування та брати відповідальність за них.
10. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Фахові компетентності, на формування яких зорієнтована дисципліна «Аналіз банківської діяльності»:

1. - здійснювати аналіз та оцінку формування ресурсної бази;
2. - здійснювати аналіз та оцінку активних операцій банку;
3. - оцінювати основні ризики банку та небанківських кредитних установ;
4. - аналізувати фінансові результати діяльності банку;
5. - аналізувати та оцінювати фінансовий стан комерційного банку.

Передумови для вивчення дисципліни

Методична основа дисципліни “Страхування” своєю основою має сучасні економічні теорії та концепції страхування, фінансового менеджменту і теорії економічних ризиків, світовий досвід з теорії та практики організації страхування та надання страхових послуг, розробки провідних вчених і працівників страхового бізнесу країн з сталою ринковою економікою, які максимально адаптовані до реальних умов розвитку національної економіки, а також теоретичні і практичні досягнення практики страхування на національному страховому ринку.

III. Очікувані результати навчання

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

1. Проводити дослідження на рівні бакалавра, зокрема, здійснювати пошук, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
2. Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії, які стосуються банківської справи й узагальнюють засади й закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

3. Показати належний рівень знань у сфері банківської справи, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових (банківських) систем, фінансової термінології.
4. Виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансових (банківських) систем, оцінювати їх взаємозв'язки з національною та світовою економіками;
5. Застосовувати теоретичні знання та практичні навички для їх використання у сфері монетарного регулювання та регулювання фінансового ринку;
6. Визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових (банківських) систем.
7. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері банківської справи.
8. Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.
9. Обирати та застосовувати економіко-математичні та статистичні методи для аналізу, прогнозування та оптимізації явищ і процесів у фінансових (банківських) системах.
10. Демонструвати навички складання фінансової звітності, аналізу та інтерпретації фінансової, статистичної та пов'язаної інформації.
11. Виконувати контрольні функції у сфері банківської справи;
12. Формувати та реалізовувати комунікації в сфері банківської справи.
13. Вміти нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері банківської справи.
14. Виконувати професійні функції у сфері банківської справи у міжнародному контексті.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

а) знати

- характер впливу економічних законів на фінансову та іншу діяльність банку в конкретних умовах його функціонування;
- основні категорії аналізу банківської діяльності;
- види та методи аналізу банківської діяльності;
- інформаційну базу здійснення аналізу банківської діяльності за різними напрямками;
- методику розрахунку системи показників для аналізу діяльності банку;

б) уміти

- використовувати методи та прийоми аналізу (порівняльний, структурний, коефіцієнтний, факторний аналіз тощо);
- виявляти взаємозв'язок між економічними показниками та явищами;
- визначати систему показників, які необхідні для проведення аналізу;
- виявляти динаміку основних показників фінансово-господарської діяльності, з'ясувати закономірності, причини та фактори, що спричинили вплив на їх розмір і зміну;
- виявляти резерви і напрями зміни стану об'єкта дослідження і формулювати висновки та рекомендації за результатами аналізу для вибору та реалізації оптимальних управлінських рішень.

IУ. Критерії оцінювання результатів навчання

Підсумковий контроль знань студентів формується на підставі сумарного рейтингу, що включає рейтингові оцінки під час поточного контролю та рейтингову оцінку на екзамені (заліку).

Згідно критеріям оцінки знань студентів за сумарним рейтингом (табл. 1) виставляється екзаменаційна оцінка.

Критерії оцінки знань студентів за сумарним рейтингом

Якісна характеристика	Кількість балів	Рейтингова оцінка	Додаткові умови
Відмінно	90-100 балів	A	
Дуже добре	82-89 балів	B	
Добре	75-81 бал	C	
Задовільно	68-74 бали	D	
Достатньо, задовільно	60-67 балів	E	
Незадовільно	35-59 балів	EX,	можливість повторного складання
Незадовільно	1-34 бали	F	повторне вивчення*

*У останньому випадку відповідно до «Положення про систему треступеневого контролю знань студентів Міжрегіональної Академії управління персоналом» студенту рекомендується повторне слухання курсу.

Може передбачатися оцінювання за співвідношенням 85:15. В цьому випадку на залік/екзамен відводиться 15 балів (1-5 за відповідь на кожне з трьох питань екзаменаційного білету) або тестові чи інші залікові завдання.

Максимальна сума балів (поточна рейтингова + підсумкова екзаменаційна) складає 100 балів, а мінімальна сума балів по поточному контролю – 60 балів (допуск до здійснення підсумкового контролю знань).

Рекомендована шкала балів оцінювання поточного та підсумкового контролю наведено нижче в табл.2.

Таблиця 2

Розподіл балів за якими оцінюються різні види робіт

	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2						РАЗОМ (мінімум)	РАЗОМ (максимум)	Залік	УСЬОГО
	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9				
Бали за модуль	15-20			15-20			15-25			60	85	15	100
Теми/типи контролю													
ПК		5			5		5		5	10	20		
РТ	5			5				5		10	10		
МК		5				5			5	15	20		
М			10							20	20		
ІР			5			5			5	5	15		

Тип контролю:

ПК – поточний контроль (відповіді на семінарах, доповнення)

РТ – розв'язок задач/ тестування

МК – міні-контрольна

М – модульна контрольна робота

ІР – індивідуальна робота

У. Засоби діагностики результатів навчання

Контроль є невід'ємною складовою навчання аналізу банківської діяльності і проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів в оволодінні аналізом банківської діяльності згідно з визначеним чинною програмою рівнем досягнень, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації до навчання.

Система контролю має комунікативну спрямованість, що дозволяє визначити рівень сформованості навичок і вмінь механізмів аналізу банківської діяльності. Вона характеризується зв'язністю і зростаючою складністю, і включає поточний і підсумковий види контролю.

Цілі та зміст різних видів контролю мають відповідати цілям, завданням та змісту навчання. Порядок нарахування балів і виставлення оцінок під час виконання студентами контрольних завдань зумовлюється обраним видом контролю і повинен бути зручним і практичним. Результати контролю виступають показниками успішності студентів, які можна співвідносити з очікуваними навчальними досягненнями в оволодінні аналізом банківської діяльності.

Поточний контроль реалізується на практичних заняттях шляхом усного опитування, перевірки конспектів, виконанням тестів і контрольних робіт, різновидів самостійної роботи, зокрема написання рефератів, творчих завдань тощо.

Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання аналізу банківської діяльності на відповідному курсі.

Метою підсумкового контролю, що проводиться наприкінці відповідного семестру, є визначення рівня володіння студентами засобами аналізу банківської діяльності відповідно до рейтингової системи оцінювання знань, яка додається до робочої програми навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/заліку, який складається письмово. Залік проводиться у формі відповідей комбінованого тесту, який включає наступні різновиди роботи – теоретичні визначення та розрахункові завдання. Іспит проводиться у формі відповідей на питання екзаменаційного білету за вивченими темами та включає три теоретичних питання та одне розрахункове. Обидві частини застосовуються з метою перевірки сформованості конкретних навичок і вмінь аналізу банківської діяльності.

УІ. Програма навчальної дисципліни

Таблиця 3

Структура навчальної дисципліни

№	Курс <u>4</u> Семестр <u>7</u> Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин у семестрі <u>4/120</u> Назва теми	Кількість годин, з них					Форма контролю	Примітка
		Лекції (Л)	Семінар. зан.	Практ. Лаб. Зан. (ПЗ, ЛЗ)	Інд.-конс. Роб. (ІКР)	Сам. Роб. Студ. (СРС)		
Змістовий модуль I. Теоретико-методичні аспекти здійснення аналізу активних і пасивних операцій банку								
1.	Предмет, методи і види аналізу банківської діяльності	2	2			10	У	
2.	Аналіз активів банку	2				10	У,Т,СР	
3.	Аналіз пасивів банку	2	2			11	У,Т,СР	
Змістовий модуль II. Теоретико-практичні аспекти здійснення аналізу результатів банківської діяльності								
4.	Аналіз доходів і витрат банку	2	1			10	У,Т,СР	
5.	Аналіз прибутковості і рентабельності	2	1			10	У,СР	
6.	Аналіз ліквідності	2	1			10	У,КР, ПК	
7.	Аналіз ділової активності	2	1			10	У,Т,СР	
8.	Аналіз фінансової стійкості і надійності банку	2	1			10	У,Т,СР	
9.	Аналіз банківських ризиків	2	1			11	У,Т,СР	
	Разом годин:	18	10			92		

Форми контролю є: усне опитування (У); контрольні роботи (КР); перевірка конспектів (ПК); перевірка завдань для самостійної роботи (СР); тестування (Т).

6.1. Плани лекцій

Змістовий модуль I. Теоретико-методичні аспекти здійснення аналізу активних і пасивних операцій банку

Лекції 1

Тема 1. ПРЕДМЕТ, МЕТОДИ І ВИДИ АНАЛІЗУ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Предмет і метод аналізу діяльності установ банку. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Інформаційне забезпечення. Мета аналізу, мінімізація всіх видів банківських реквізитів.
2. Основні принципи аналізу.
3. Види аналізу: за періодичністю, метою і характером, залежно від об'єкта аналізу.
4. Статистичні прийоми і методи аналізу.
5. Організація аналітичної роботи в установі банку.

Рекомендовані джерела інформації [10,15,19,23,25,26,28,30]

Лекція 2

ТЕМА 2. АНАЛІЗ АКТИВІВ БАНКУ

1. Зміст і завдання аналізу активних операцій банку.
2. Аналіз динаміки складу, обсягів і структури дохідних і недохідних активів за кілька років. Аналіз якості активів.
3. Аналіз якості "кредитного портфеля".
4. Аналіз операцій із цінними паперами. Аналіз "портфеля цінних паперів". Аналіз вартості грошей у часі та дисконтування. Аналіз методів оцінки фінансових інвестицій.
5. Аналіз валютних операцій. Аналіз валютної позиції банку. Аналіз ефективності валютних операцій.
6. Аналіз лізингових операцій банку. Аналіз факторингових операцій банку.
7. Аналіз розрахунково-касового обслуговування клієнтів.
8. Аналіз нетрадиційних банківських послуг.
9. Узагальнення аналізу на основі системи коефіцієнтів.

Рекомендовані джерела інформації [1,9,10,12,15,18-21,23-28,30]

ТЕМА 3. АНАЛІЗ ПАСИВІВ БАНКУ

1. Завдання аналізу пасивів. Загальний аналіз тенденцій формування окремих груп пасивів — власних, залучених та запозичених.
2. Аналіз власного капіталу банку.
3. Аналіз динаміки та структури зобов'язань банку. Аналіз депозитів.
4. Оцінювання обґрунтованості залучення міжбанківських кредитів на основі розрахункового платіжного балансу та коефіцієнтів дохідності.
5. Оцінювання депозитної політики банку.
6. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.

Рекомендовані джерела інформації [1,10,12,15,18-21,23-28,30]

Лекція 3

ТЕМА 4. АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИТРАТ БАНКУ

1. Значення та інформаційне забезпечення аналізу доходів і витрат банку.
2. Загальна оцінка рівня доходів.
3. Порівняльний аналіз доходів за їх видами в динаміці. Методика аналізу впливу окремих факторів на рівень формування найважливіших доходів банку.
4. Загальна оцінка рівня витрат порівняно з рівнем доходів банку та рівнем дохідних активів.

5. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури витрат за їх видами в динаміці. Факторний аналіз процентних та інших найважливіших витрат. Аналіз дотримання кошторису адміністративно-управлінських витрат.
6. Підсумки аналізу доходів і витрат — узагальнення резервів.

Рекомендовані джерела інформації [10,12,15,18-21,23,25-28,30-32]

ТЕМА 5. АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ І РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

1. Значення та інформаційне забезпечення аналізу прибутку і рентабельності.
2. Загальна оцінка рівня прибутку. Аналіз динаміки та структури прибутку.
3. Виявлення факторів і причин зміни прибутку.
4. Аналіз фінансової стійкості банку за доходом і прибутком.
5. Аналіз ефективності діяльності банку на макрорівні.
6. Аналіз рентабельності. Резерви збільшення прибутку і підвищення рентабельності.
7. Інші показники, що визначають ефективність діяльності банку за доходом і прибутком.

Рекомендовані джерела інформації [10,12,15,18-21,23,25-28,30-32]

ТЕМА 6. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ

1. Економічна сутність ліквідності банку, мета і завдання аналізу.
2. Системи показників ліквідності: поточна, короткострокова, загальна, миттєва,
3. Норматив співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку, ресурсна ліквідність.
4. Аналіз ресурсної бази з позицій ліквідності: достатності власного капіталу, величини і структури зобов'язань банку.
5. Аналіз якості активів з погляду їх ліквідності.
6. Аналіз "кредитного портфеля" з точки зору ліквідності кредитів і диверсифікації кредитних вкладень.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Лекція 4

ТЕМА 7. АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ

1. Економічна сутність показників ділової активності.
2. Методика визначення та порівняльні характеристики показників в динаміці:
  - a. рівень дохідних активів;
  - b. загальну кредитну активність;
  - c. загальну інвестиційну активність;
  - d. долю інвестицій у дохідних активах;
  - e. рівень залучених коштів;
  - f. частку міжбанківських кредитів у залучених коштах;
  - g. частку строкових депозитів у залучених коштах;
  - h. коефіцієнт використання залучених коштів.
3. Узагальнення результатів аналізу ділової активності.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ І НАДІЙНОСТІ БАНКУ

1. Значення та інформаційна база аналізу.
2. Характеристика підходів до аналізу надійності банку.
3. Елементи фінансової стійкості банку.
4. Система показників аналізу фінансової стійкості банку: платоспроможності, якості активів, ефективності діяльності, достатності капіталу, ліквідності.
5. Методика розрахунку показників, їх відповідність оптимальним і нормативним значенням. Оцінювання результатів аналізу. Рейтингові системи оцінки фінансового становища банків.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Лекція 5

ТЕМА 9. АНАЛІЗ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ

1. Визначення ризиків та їх класифікація. Елемент управління ризиками.
2. Оцінювання та управління кредитним ризиком.
3. Аналіз і оцінка управління валютним ризиком.
4. Аналіз і оцінка інвестиційного ризику.
5. Аналіз процентного ризику банку.
6. Методика аналізу дюрації.
7. Аналіз загального розміру банківських ризиків.
8. Аналіз ризику ліквідності.
9. Аналіз і оцінювання прийнятих рішень на основі GAP-аналізу та Duration.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

6.2. Плани семінарських занять

Змістовий модуль I. Теоретико-методичні засади проведення аналізу активних та пасивних операцій банку

Семінарське заняття 1

Тема 1. Предмет, метод і види аналізу банківської діяльності

1. Предмет і метод аналізу.
2. Основні принципи аналізу.
3. Періодичність аналізу.
4. Статистичні прийоми і методи аналізу.
5. Послідовність аналізу.

Рекомендовані джерела інформації [10,15,19,23,25,26,28,30]

Тема 2. Аналіз активів банку

1. Аналіз динаміки складу, обсягів і структури дохідних та недохідних активів.
2. Аналіз якості активів.
3. Аналіз іммобілізованих активів.
4. Узагальнення аналізу активів на основі системи коефіцієнтів.

Рекомендовані джерела інформації [1,9,10,12,15,18-21,23-28,30]

Семінарське заняття 2

Тема 3. Аналіз пасивів банку

1. Аналіз загальних тенденцій формування окремих груп пасивів.
2. Аналіз тенденцій динаміки складу і структури окремих видів пасивів з оцінкою за структурними групами.
3. Оцінювання депозитної політики банку.
4. Аналіз нормативів капіталу.
5. Аналіз складу і структури власного капіталу.
6. Оцінювання доданої вартості та мультиплікатора капіталу.

Рекомендовані джерела інформації [1,10,12,15,18-21,23-28,30]

Змістовий модуль II. Теоретико-практичні аспекти здійснення аналізу результатів банківської діяльності

Семінарське заняття 3

Тема 4. Аналіз доходів і витрат банку

1. Загальна оцінка рівня доходів порівняно з рівнем активів і чистим прибутком.
2. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури доходів за їх видами.
3. Загальна оцінка рівня витрат порівняно з рівнем доходів банку та рівнем дохідних активів.
4. Порівняльний аналіз тенденцій і структури витрат за їх видами.
5. Аналіз дотримання кошторису адміністративно-управлінських витрат.

Рекомендовані джерела інформації [10,12,15,18-21,23,25-28,30-32]

Тема 5. Аналіз прибутковості і рентабельності

1. Загальна оцінка рівня прибутку. Аналіз динаміки та структури прибутку.
2. Показники рівня рентабельності банку.
3. Резерви збільшення прибутку і підвищення рентабельності.

Рекомендовані джерела інформації [10,12,15,18-21,23,25-28,30-32]

Семінарське заняття 4

Тема 6. Аналіз ліквідності

1. Система показників ліквідності.
2. Аналіз пасивів банку з позиції ліквідності його балансу.
3. Аналіз активних операцій банку з позиції ліквідності його балансу.
4. Аналіз "кредитного портфеля" з точки зору ліквідності кредитів.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Тема 7. Аналіз ділової активності

1. Рівень дохідних активів.
2. Загальна кредитна та інвестиційна активність.
3. Рівень залучених коштів. Частка міжбанківських кредитів і строкових депозитів у залучених коштах.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Семінарське заняття 4

Тема 8. Аналіз фінансової стійкості і надійності банку

1. Інформаційна база аналізу фінансової стійкості та надійності банку.
2. Система показників експрес-аналізу на основі коефіцієнтного методу за системою взаємопов'язаних коефіцієнтів.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

Семінарське заняття 5

Тема 9. Аналіз банківських ризиків

1. Класифікація банківських ризиків.
2. Оцінка і управління кредитним ризиком.
3. Аналіз і оцінювання управління валютним ризиком.
4. Аналіз і оцінювання інвестиційного ризику.
5. Аналіз процентного ризику банку.

Рекомендовані джерела інформації [10,13-15,18-21,23,25-28,30-32]

6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Змістовий модуль I. Теоретико-методичні засади проведення аналізу активних та пасивних операцій банку

Тема 1. Предмет, методи і види аналізу банківської діяльності

Сутність аналізу діяльності установи банку. Предмет і метод аналізу. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Інформаційне забезпечення. Мета аналізу: фактори доходності, підтримання ліквідності, дотримання встановлених економічних нормативів Національного банку України (НБУ), мінімізація всіх видів банківських реквізитів.

Основні принципи аналізу: науковий характер, системність, об'єктивність, дійовість, плановість і системність, оперативність, ефективність.

Періодичність аналізу. Спектр аналізу: повний і тематичний. Види аналізу: за періодичністю проведення, за метою і характером, залежно від об'єкта аналізу.

Статистичні прийоми і методи аналізу: групування, порівняння коефіцієнтів.

Організація аналітичної роботи в установі банку. Три етапи аналізу: попередній, аналітичний, заключний.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Організація аналітичної роботи в банках.
2. Інформаційна база для аналізу банківської діяльності.
3. Загальна характеристика інформаційної бази аналізу банківської діяльності.
4. Класифікація інформаційної бази аналізу банківської діяльності.
5. Організаційно – інформаційна модель аналізу діяльності банку.

Теми рефератів:

1. Сучасні методи економічного аналізу.
2. Диференціація та інтеграція аналітичних досліджень.
3. Економіко – математичні методи в системі аналізу.
4. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення аналізу банку.

Тема 2. Аналіз активів банку

Зміст та завдання аналізу активних операцій банку. Інформаційне забезпечення аналізу. Аналіз динаміки складу, обсягів і структури доходних і недоходних активів за ряд років з метою виявлення ролі кожного їх виду та тенденцій, що складаються при їх формуванні. Аналіз якості активів: мета аналізу – визначити їх життєдіяльність і правильність відображення їх вартості у звітності банку.

Аналіз якості „кредитного портфеля” за класифікаційними видами кредитів (стандартні, субстандартні, сумнівні, збиткові), за галузевою клієнтурою (промисловість, сільське господарство, будівництво, торгівля, сфера послуг, інші) та за видами забезпеченості (застава, страховка, гарантія). Аналіз погашення виданих позик. Аналіз диверсифікації кредитних вкладень, аналіз доходності та ефективності кредитних операцій.

Аналіз „портфеля цінних паперів” за видами цінних паперів, з урахуванням їх інвестиційної привабливості й активності та забезпеченості резервами під знецінення. Аналіз структури операцій із цінними паперами. Аналіз вартості грошей у часі та дисконтування. Аналіз інфляційного впливу на реальну доходність операцій із цінними паперами. Аналіз методів оцінки фінансових інвестицій. Аналіз доходності операцій із цінними паперами.

Аналіз валютних операцій. Аналіз масштабів, динаміки та структури валютних операцій. Аналіз валютної позиції банку. Аналіз кореспондентської мережі банку.

Аналіз ефективності валютних операцій.

Аналіз лізингових операцій банку. Аналіз факторингових операцій банку.

Аналіз розрахунково – касового обслуговування клієнтів у національній валюті. Аналіз конкурентоспроможності банку щодо розрахунково – касового обслуговування клієнтів. Аналіз операцій із банківськими платіжними картками. Аналіз нетрадиційних банківських послуг.

Узагальнення аналізу на основі системи коефіцієнтів, що характеризують активи банку за рівнем забезпеченості, рівнем ризиковості використання, простроченої і сумнівної заборгованості та покриття її власними коштами.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Аналіз валютних операцій банку.
2. Аналіз лізингових операцій.
3. Аналіз факторингових операцій.
4. Аналіз форфейтингових операцій.
5. Аналіз розрахунково – касового обслуговування клієнтів в національній та іноземній валюті.
6. Аналіз нетрадиційних банківських послуг.
7. Аналіз операцій з платіжними картками.

Теми рефератів:

1. Аналіз ефективності активних операцій банку.
2. Аналіз впливу структури активів на доходи та прибуток банку.
3. Модулювання структури активів банку для досягнення відповідних стратегічних цілей.
4. Моделювання структури активів банку в управлінні ліквідністю банку.
5. Моделювання структури активів банку в управлінні доходами банку.
6. Аналіз якості активів банку при визначенні його фінансової стійкості.
7. Аналіз масштабів та динаміки кредитної діяльності комерційного банку.
8. Використання коефіцієнтного аналізу для розрахунку резервів для відшкодування втрат за кредитними операціями.
9. Методичні підходи до оцінювання кредитоспроможності позичальника – суб'єкта малого бізнесу.
10. Аналіз кредитоспроможності позичальника – фізичної особи.
11. Методика встановлення лімітів кредитування на основі аналізу кредитоспроможності позичальника – банку.
12. Аналіз кредитоспроможності позичальника – юридичної особи.
13. Аналіз оборотності кредитних вкладень як основа оцінювання ліквідності банку.
14. Методика аналізу структури кредитного портфеля.
15. Методика аналізу якості кредитного портфеля з позиції ризику.
16. Аналіз дохідності та прибутковості кредитних операцій.
17. Аналіз цінової політики банку.
18. Стратегічний аналіз кредитних операцій.
19. Фінансовий аналіз в інформаційній системі управління інвестиційною діяльністю банку.
20. Оцінювання ефективності реальних інвестицій в умовах невизначеності.
21. Порівняльний аналіз інвестиційних проєктів.
22. Аналіз ризику та дохідності фінансових інвестицій.
23. Методи оцінювання інвестиційних програм підприємства.
24. Ефективність лізингових операцій.
25. Діяльність банку на валютному ринку.
26. Аналіз структури активів та зобов'язань банку в іноземній валюті.
27. Валютна позиція банку.
28. Неторговельні операції. Сутність та види операцій.
29. Методика аналізу валютних операцій банку.
30. Методика аналізу валютно – обмінних операцій банку.
31. Торгівля іноземною валютою. Різновидність операцій та аналіз їх прибутковості.
32. Ефективність використання залучених ресурсів в іноземній валюті.

33. Аналіз якості карткового портфеля банку в іноземній валюті.
34. Шляхи забезпечення дохідності валютних операцій банку.
35. Управління валютною позицією банку. Система лімітів та ефективність її застосування.
36. Кореспондентська мережа банку. Оптимальність та ефективність її структури.
37. Види факторингових операцій та їх класифікація.
38. Перспективи розвитку факторингових операцій в Україні.
39. Методологічні засади формування аналітичного забезпечення в системі управління факторинговими операціями.
40. Аналіз ефективності факторингових операцій.
41. Перспективи розвитку факторингових операцій у практиці українських банків.
42. Перспективи розвитку форфейтингових операцій в Україні та основні перешкоди їх використання банками в сучасних умовах.
43. Переваги та недоліки форфетування.
44. Методика аналізу форфейтингових операцій в банках.
45. Аналіз ефективності форфейтингових операцій.
46. Проблеми розвитку розрахунково – касового обслуговування.
47. Методологічні засади проведення традиційних банківських послуг.
48. Аналіз конкурентоспроможності банку на ринку банківських послуг.
49. Аналіз фінансових результатів щодо надання банківських послуг.
50. Напрями вдосконалення проведення трастових (довірчих) операцій.
51. Перспективи розвитку операцій з банківськими металами.
52. Оцінювання стану надання нетрадиційних послуг та визначення шляхів подальшого їх розвитку в Україні.
53. Діяльність банку на картковому ринку.
54. Конкурентна позиція банку на ринку платіжних карток.
55. Аналіз якості карткового портфеля банку.
56. Шляхи забезпечення дохідності операцій банку з платіжними картками.
57. Аналіз ефективності банкоматної мережі банку.
58. Фінансова модель зарплатного проекту на основі платіжних карток.

Тема 3. Аналіз пасивів банку

Завдання аналізу. Інформаційне забезпечення. Загальний аналіз тенденцій формування окремих груп пасивів – власних, залучених та запозичених.

Аналіз власного капіталу банку: статутного, резервного, нерозподіленого прибутку, субординованого капіталу. Нормативи банківського капіталу. Оцінка доданої вартості та мультиплікатора капіталу. Рейтингові оцінки капіталу.

Аналіз динаміки та структури зобов'язань банку. Аналіз строкових депозитів. Аналіз депозитів до запитання. Оцінювання обґрунтованості залучення міжбанківських кредитів на основі розрахункового платіжного балансу та коефіцієнтів доходності. Аналіз використання міжбанківського кредиту у формування ресурсів банку.

Оцінювання депозитної політики банку за показниками: середнього строку зберігання вкладеної гривні; рівня осідання коштів, що надійшли на вклади; коефіцієнта використання депозитів. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Аналіз резервного капіталу, спеціальних фондів і резервів.
2. Аналіз нерозподіленого прибутку як складової власного капіталу.
3. Аналіз субординованого капіталу.
4. Недоліки та переваги різних складових ресурсної бази банку.

5. Аналіз оптимального співвідношення строкових та онкольних депозитів з урахуванням відповідних коефіцієнтів.
6. Аналіз дотримання банком рівня обов'язкового резервування.
7. Визначення обсягу ефективних кредитних ресурсів.
8. Аналіз впливу фінансового лівериджу на прибутковість капіталу.

Теми рефератів:

1. Критичний аналіз методики оцінювання регулятивного капіталу.
2. Принципи створення субординованого капіталу і методика його аналізу.
3. Коефіцієнтний аналіз достатності власного капіталу.
4. Переоцінка та гібридні (борг, капітал) інструменти, яким властиві ознаки власного капіталу.
5. Методи оцінювання власного капіталу.
6. Економічна сутність зобов'язань банку та їх класифікація.
7. Моделювання та аналіз структури пасивів банку.
8. Моделювання та аналіз структури зобов'язань банку.
9. Удосконалення методичних підходів до аналізу структури зобов'язань банку.
10. Аналіз залучених та запозичених коштів банку.
11. Методика аналізу строкових депозитів.
12. Методика аналізу депозитів до запитання.
13. Методика аналізу боргових цінних паперів власної емісії.
14. Комплексний аналіз залишків на рахунках клієнтів.
15. Аналіз клієнтської бази банку.
16. Аналіз використання міжбанківських кредитів у формуванні ресурсів банку.
17. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.
18. Використання економіко – математичних методів у дослідженні банківських ресурсів.
19. Стратегічний аналіз капіталу банку.
20. Методика аналізу впливу фінансового лівериджу на прибутковість власного капіталу.

Змістовий модуль II. Теоретико-практичні аспекти здійснення аналізу результатів банківської діяльності

Тема 4. Аналіз доходів і витрат банку

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу доходів і витрат банку.

Загальна оцінка рівня доходів порівняно з рівнем активів та чистим прибутком. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури доходів за їх видами в динаміці за ряд років, щоквартально, щомісячно. Методика аналізу впливу окремих факторів на рівень формування найважливіших доходів банку – з деталізацією процентних і непроцентних. Аналіз і оцінка рівня доходності банку.

Загальна оцінка рівня витрат порівняно з рівнем доходів банку та рівнем доходних активів. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури витрат за їх видами в динаміці за ряд років, щоквартально, щомісячно. Факторний аналіз процентних та інших найбільш важливих витрат. Аналіз дотримання кошторису адміністративно – управлінських витрат.

Підсумки аналізу доходів і витрат – узагальнення резервів.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Порівняльний аналіз темпів зростання доходів та витрат.
2. Визначення резервів збільшення доходів та зменшення витрат.

Теми рефератів:

1. Аналіз стабільності доходів за допомогою середньоквадратичних відхилень, коефіцієнта варіації та індексу нестабільності доходів.
2. Застосування декомпозиційного аналізу у формуванні факторних моделей.
3. Визначення резервів збільшення доходів банку та зменшення витрат.

4. Моделювання рівня дохідності активів та витратності пасивів для досягнення необхідного розміру прибутку банку.
5. Інтегральна оцінка фінансової стійкості та платоспроможності банку.
6. Моделювання аналізу доходів і витрат банку в умовах використання сучасних інформаційних технологій.

Тема 5. Аналіз прибутковості і рентабельності

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу прибутку і рентабельності.

Загальна оцінка рівня прибутку. Аналіз динаміки та структури прибутку. Виявлення факторів і причин зміни прибутку. Аналіз фінансової міцності банку за доходом і прибутком. Аналіз ефективності діяльності банку на макрорівні. Аналіз динаміки та макроекономічних тенденцій прибутків і ефективності. Аналіз рентабельності. Виявлення причин і чинників, що впливають на рівень рентабельності. Резерви збільшення прибутку і підвищення рентабельності. Інші показники, що вимірюють ефективність діяльності банку за доходом і прибутком (чистий спред, чиста процентна маржа, інший операційний доход, продуктивність праці).

Питання на самостійне опрацювання:

1. Методика розрахунку «точки безбитковості» роботи банку.
2. Система фінансових коефіцієнтів прибутковості.
3. Методика розрахунку «точки безбитковості» роботи банку.
4. Аналіз ефективності діяльності працівників банку.

Теми рефератів:

1. Ситуаційний аналіз рівня прибутковості банку.
2. Визначення та обґрунтування необхідного рівня умовно – постійних та умовно – змінних витрат.
3. Моделювання аналізу прибутковості банківської діяльності в умовах використання сучасних інформаційних технологій.
4. Аналіз формування і розподілу чистого прибутку банку.
5. Методологія розроблення рекомендацій щодо підвищення прибутковості банку та забезпечення стабільності його подальшої діяльності.
6. Факторні моделі та їх застосування в аналізі прибутку і рентабельності банку.
7. Коефіцієнтний аналіз рівня рентабельності банку.

Тема 6. Аналіз ліквідності

Економічна сутність ліквідності банку, мета та завдання аналізу. Інформаційне забезпечення аналізу. Система показників: поточна, короткострокова, загальна, миттєва ліквідність, норматив співвідношення високоліквідних активів до робочих активів банку, ресурсна ліквідність. Методика їх визначення та їх порівняльний аналіз у динаміці, тенденції змін.

Аналіз ресурсної бази з позицій ліквідності: достатності власного капіталу, величини і структури зобов'язань банку.

Аналіз якості активів з погляду їх ліквідності: співвідношення залишків на рахунках, депозитах і кредитної заборгованості; співвідношення ліквідних активів і їх загальної величини. Аналіз „кредитного портфеля” з точки зору ліквідності кредитів і диверсифікації кредитних вкладень. Аналіз відповідності за строками здійснення між активними і пасивними операціями.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Аналіз основних джерел попиту та пропозиції ліквідних коштів банку. Методика розрахунку нетто – ліквідної позиції банку.
2. Прогнозний аналіз банківської ліквідності.
3. Міжнародний досвід оцінки банківської ліквідності.

Теми рефератів:

- Ліквідність та платоспроможність банківської установи.
- Аналітичне забезпечення стратегій управління ліквідністю банку.
- Банківська ліквідність та чинники, які її формують.
- Показники та методи оцінювання ліквідності банку.
- Факторні моделі в аналізі ліквідності банку.
- Інструментарій аналізу потреби банку в ліквідних коштах.

Тема 7. Аналіз ділової активності

Система показників, методика їх визначення та їх порівняльні характеристики в динаміці, що характеризують:

- рівень доходних активів;
- загальну кредитну активність;
- загальну інвестиційну активність;
- долю інвестицій в доходних активах;
- рівень залучених коштів;
- частку міжбанківських кредитів у залучених коштах;
- частку строкових депозитів у залучених коштах;
- коефіцієнт використання залучених коштів.

Узагальнення результатів аналізу ділової активності.

Теми рефератів:

1. Система показників, необхідних для аналізу ділової активності банку.

Тема 8. Аналіз фінансової стійкості і надійності банку

Значення, завдання та інформаційна база аналізу. Характеристика підходів до аналізу надійності банку. Елементи фінансової стійкості банку. Система показників аналізу фінансової стійкості банку: платоспроможності, якості активів, ефективності діяльності, достатності капіталу, ліквідності. Методика розрахунку показників. Їх відповідність оптимальним та нормативним значенням. Оцінювання результатів аналізу. Рейтингові системи оцінки фінансового стану банків.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Система показників оцінки ефективності діяльності конкретного банку.
2. Основні ознаки, за якими групуються показники ефективності діяльності банківської установи.
3. Алгоритм рейтингової оцінки підрозділів банку за ступенем ефективності.
4. Аналіз ефекту та ефективності діяльності комерційного банку.
5. Узагальнююча оцінка фінансового стану банку.

Теми рефератів:

1. Фінансовий аналіз в інформаційній системі управління банком.
2. Інтегральна оцінка фінансової стійкості та платоспроможності банку.
3. Методика аналізу ефективності управління банком.
4. Особливості експрес – аналізу фінансового стану банку.
5. Рейтингові системи оцінювання діяльності банку.

Тема 9. Аналіз банківських ризиків

Визначення ризиків та їх класифікація. Завдання та інформаційна база аналізу. Принципи градації ризиків. Захист від ризику. Елемент управління ризиками.

Оцінка та управління кредитним ризиком. Сутність та напрями управління кредитним ризиком. Класифікація кредитних ризиків. Факторний аналіз кредитного ризику за видами класифікованих кредитів. Оцінка управління кредитними ризиками.

Аналіз і оцінка управління валютним ризиком.
Аналіз і оцінка інвестиційного ризику. Основні ризики інвестиційної діяльності.
Порівняльний аналіз дохідності різних видів цінних паперів. Ризик незбалансованої ліквідності відносно доходів.

Аналіз процентного ризику банку

Методика аналізу дюрації.

Аналіз загального розміру банківських ризиків.

Аналіз ризику ліквідності. Оцінювання потреби банку в ліквідних коштах (на основі методу джерел і використання коштів, коефіцієнтного методу, методу структури коштів).

Аналіз схильності банку до процентного ризику. Визначення та підходи до управління.
Аналіз і оцінювання прийнятих рішень на основі GAP – аналізу та Duration.

Питання на самостійне опрацювання:

1. Загальна характеристика методів ідентифікації та оцінювання банківських ризиків.
2. Розрахунок та аналіз загального розміру ризику банку.
3. Методика аналізу дюрації.

Теми рефератів:

1. Загальна характеристика методів ідентифікації та оцінювання банківських ризиків.
2. Аналіз ризику кредитного портфеля банку.
3. Аналіз процентного ризику банку.
4. Показники та методи оцінювання валютного ризику банку.
5. Факторні моделі в аналізі банківських ризиків.
6. Аналіз ризику та дохідності портфеля цінних паперів банку.

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється в формі індивідуальних консультацій зі студентами по питанням тематичного навчального плану, завданням для самостійного для самостійної роботи студентів та виконанню контрольних (реферативних) робіт. Час проведення встановлюється згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри.

УІІ. Форми поточного та підсумкового контролю

У процесі вивчення дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів.

Екзаменаційна оцінка виставляється відповідно до сумарного рейтингу студента.

Приблизне рекомендоване співвідношення між балами за роботу протягом семестру та безпосередньо за екзаменаційну роботу складає 65:35.

Поточний контроль знань, який здійснюється протягом семестру, базується на таких видах навчальних робіт:

- а) робота на семінарах над теоретичними питаннями курсу: ґрунтовні відповіді, фіксовані виступи, доповнення;
- б) розв'язок задач та виконання тестів;
- в) написання контрольних робіт: міні контрольних (за поточною темою) та модульних контрольних робіт (підсумкових за рядом тем).

Рекомендована шкала балів за видами навчальних робіт в таблиці 4.

Таблиця 4

Шкала балів за видами навчальних робіт

№ ч/тт	Види навчальних робіт	Максимальна оцінка у балах за виконання	Примітка
1.	Відповіді на семінарах	0-5	За семінар, незалежно від кількості відповідей
2.	Доповнення	2,5	За семінар
3.	Розв'язок задач: -індивідуальний; - участь у колективному розв'язку	0-5 2,5	За практичне заняття незалежно від кількості задач; За заняття
4.	Тестування	0-5	За одне правильно виконане завдання
5.	Фіксований виступ (аналіз проблеми)	0-5	За один виступ
6.	Міні-контрольні (за поточною темою)	0-5	Загалом за контрольну
7.	Модульні контрольні роботи	0- 10	За одну роботу

Тестування та міні контрольні можуть здійснюватися за матеріалами, наведеними у розділі VI «Завдання для самостійної роботи студентів». Теми фіксованих виступів пропонуються до кожного заняття курсу у розділі V «Плани семінарських занять».

Модульні контрольні роботи проводяться у формі тестів і задач, оскільки такий варіант контролю знань оптимальний як з точки зору зручності перевірки робіт, так і з точки зору можливості використання комп'ютерних технологій проведення цих робіт. У разі потреби контрольні роботи можуть здійснюватися і у традиційній формі письмової відповіді на поставлені запитання. У такому випадку завданнями контрольних робіт можуть виступати питання підсумкового контролю, кількість яких буде обмежена тематичним спрямуванням відповідного модулю.

Протягом викладання дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів за наступною схемою:

Таблиця 5

Тема	Форма контролю
Змістовий модуль I. Теоретико-методичні аспекти здійснення аналізу активних і пасивних операцій банку	
1	Предмет, методи і види аналізу банківської діяльності
2	Аналіз активів банку
3	Аналіз пасивів банку
Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття.	
Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. Міні-контрольна	
Вибіркова перевірка знань студентів по питанням тем 1-3, передбачених до самостійного вивчення.	
Модульна контрольна №1	
Змістовий модуль II. Теоретико-практичні аспекти здійснення аналізу результатів банківської діяльності	
4	Аналіз доходів і витрат банку
5	Аналіз прибутковості і рентабельності
Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття.	
Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. Міні-контрольна	

6	Аналіз ліквідності	Вибіркова перевірка знань студентів по питанням, передбачених до самостійного вивчення.
7	Аналіз ділової активності	Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття.
8	Аналіз фінансової стійкості і надійності банку	Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття.
9	Аналіз банківських ризиків	Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. Міні-контрольна
Кінцевий контроль		Підготовка студентами розрахункової роботи відповідно до порядку написання таких робіт та їх тематики, викладених Навчальній програмі
		Іспит

Перелік питань до семестрового контролю

1. Роль аналізу в управлінні комерційним банком.
2. Предмет і метод аналізу банківської діяльності.
3. Об'єкти і суб'єкти аналізу банківської діяльності.
4. Інформаційне забезпечення аналізу банківської діяльності.
5. Мета аналізу банківської діяльності.
6. Принципи аналізу банківської діяльності.
7. Види аналізу банківської діяльності.
8. Статистичні прийоми та методи банківської діяльності.
9. Послідовність аналізу за трьома етапами.
10. Організація аналітичної роботи в банках.
11. Завдання аналізу активів банку.
12. Основні джерела інформації для аналізу активів банку.
13. Аналіз динаміки складу, обсягів і структури дохідних і недохідних активів.
14. Аналіз якості "кредитного портфеля".
15. Аналіз масштабів і динаміки кредитних виведень.
16. Аналіз погашення виданих позик.
17. Аналіз диверсифікації кредитних вкладень.
18. Аналіз дохідності та ефективності кредитних операцій.
19. Аналіз "портфеля цінних паперів".
20. Показники оцінки вартості та доходності акцій, їх аналіз.
21. Аналіз методів оцінки фінансових інвестицій.
22. Аналіз дохідності операцій із цінними паперами.
23. Аналіз масштабів, динаміки та структури валютних операцій.
24. Аналіз валютної позиції банку.
25. Особливості аналізу обмінних операцій.
26. Аналіз ефективності валютних операцій.
27. Аналіз лізингових операцій.
28. Аналіз факторингових операцій.

29. Аналіз форфейтингових операцій.
30. Аналіз розрахунково-касового обслуговування клієнтів у національній валюті.
31. Аналіз конкурентоспроможності банку щодо розрахунково-касового обслуговування.
32. Аналіз тарифів банку на розрахунково-касове обслуговування.
33. Аналіз операцій банку із платіжними картками.
34. Ризики у сфері карткового бізнесу.
35. Аналіз нетрадиційних банківських послуг.
36. Узагальнення на основі системи коефіцієнтів, що характеризують активи банку.
37. Аналіз загальних тенденцій формування окремих груп пасивів.
38. Аналіз тенденцій складу і структури окремих видів пасивів.
39. Оцінювання обґрунтованості залучення міжбанківських кредитів.
40. Оцінювання депозитної політики банку.
41. Аналіз нормативів капіталу.
42. Аналіз складу і структури власного капіталу банку.
43. Оцінка доданої вартості і мультиплікатор капіталу.
44. Рейтингові оцінки капіталу.
45. Аналіз структури зобов'язань банку.
46. Аналіз строкових депозитів.
47. Аналіз депозитів до запитання.
48. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів.
49. Значення та інформаційне забезпечення аналізу доходів і витрат банку.
50. Загальна оцінка рівня доходів порівняно з рівнем активів та чистим прибутком.
51. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури доходів.
52. Аналіз обсягів, динаміки та структури доходів банку.
53. Аналіз і оцінка рівня доходності банку.
54. Факторний аналіз доходів банку.
55. Аналіз обсягів, динаміки та структури витрат.
56. Загальна оцінка рівня витрат порівняно з рівнем доходів банку та рівнем дохідних активів.
57. Порівняльний аналіз тенденцій обсягів і структури витрат за їх видами.
58. Факторний аналіз процентних та інших найважливіших витрат.
59. Значення та інформаційне забезпечення аналізу прибутку і рентабельності банку.
60. Загальна оцінка рівня прибутку. Аналіз динаміки та структури прибутку.
61. Оцінка ефективності діяльності банку.
62. Аналіз фінансової міцності банку за доходом і прибутком.
63. Показники рівня рентабельності банку.
64. Резерви збільшення прибутку і підвищення рентабельності.
65. Оцінка ефективності діяльності банку.
66. Показники ефективності діяльності банку за доходом і прибутком.
67. Економічна сутність ліквідності банку, мета та завдання аналізу.
68. Аналіз потреби банку в ліквідних коштах.

69. Система показників ліквідності балансу банку.
70. Аналіз пасивів банку з позицій ліквідності його балансу.
71. Аналіз активних операцій банку з позицій ліквідності його балансу.
72. Аналіз "кредитного портфеля" з точки зору ліквідності кредитів.
73. Рівень дохідних активів банку.
- 74.74. Загальна кредитна та інвестиційна активність.
75. Рівень залучених коштів. Частка міжбанківських кредитів та страхових депозитів у залучених коштах.
76. Інформаційна база аналізу фінансової стійкості та надійності банку.
77. Система показників експрес-аналізу на основі коефіцієнтного методу за системою взаємопов'язаних коефіцієнтів.
78. Визначення ризиків та їх класифікація.
79. Оцінка та управління кредитним ризиком.
80. Оцінка управління кредитними ризиками.
81. Аналіз і оцінка управління валютним ризиком.
82. Аналіз і оцінка інвестиційного ризику.
83. Аналіз процентного ризику банку.
84. Аналіз загального розміру банківських ризиків.
85. Аналіз фінансової стійкості банку.
86. Аналіз ділової активності.
87. Аналіз ліквідності.
88. Аналіз ефективності управління.
89. Рейтингові системи оцінки фінансового стану банку.
90. Роль і значення рейтингової оцінки діяльності банків.

VIII. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Викладання дисципліни передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості студентів в вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни будуть здійснюватися проблемні лекції (за участю студентів), презентації (лекцій/семінарів), кейси (оцінка теорії через практичні аспекти), робота в малих групах та семінари-дискусії, що використовують мультимедійне техніко-програмне забезпечення. Рекомендовані методи активації наведені нижче у таблиці 6.

Таблиця 6

Складові методів активізації процесу навчання

Тема	Методи активізації процесу навчання		
	Лекції	Семінари	Інше

Змістовий модуль I. Теоретико-методичні аспекти здійснення аналізу активних і пасивних операцій банку				
1	Предмет, методи і види аналізу банківської діяльності		Семінар – дискусія	
2	Аналіз активів банку		Кейс	
3	Аналіз пасивів банку	Презентація		
Змістовий модуль II. Теоретико-практичні аспекти здійснення аналізу результатів банківської діяльності				
4	Аналіз доходів і витрат банку		Кейс	
5	Аналіз прибутковості і рентабельності	Участь студентів в проведенні лекції		
6	Аналіз ліквідності			Інтернет-звіти студентів по нормативній базі
7	Аналіз ділової активності		Семінар – дискусія	
8	Аналіз фінансової стійкості і надійності банку		Семінар – дискусія	
9	Аналіз банківських ризиків		Семінар – дискусія	

ІХ. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.00 р. № 2121 – III [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні, Закон України від 16.07.99 р. № 996 –XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Про заставу. Закон України від 02.10.92 № 2654 – XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.
5. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр>.
6. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 №3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
8. Про державне мито: Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.93 р. №7-93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/7-93>.
9. Алексєєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії та практики: Монографія. - К: КНЕУ, 2002. - 276 с,
10. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / за ред. А.М. Герасимовича; Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. – 2-ге вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2010. – 599 с.
11. Банківська система: підручник / [М. І. Крупка та ін. ; за ред. М. І. Крупки] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 554 с.
12. Васюренко О.В., Сердюк Л.В., Сидоренко О.М., Карасьова З.М., Каднічанська В.М. Облік і аудит у банках. - К.:2008. – 623 с.
13. Іващенко В. В. Основи банківської справи / В. В. Іващенко, І. Ш. Невлюдов, Г. А. Краснобрижа. – К.: Кондор, 2010. – 147 с.
14. Кіндрацька Л.М. Фінансовий та управлінський облік у банках: підруч./ [Кіндрацька Л.М.]. - вид. 2-ге, без змін. - К.: КНЕУ, 2009. - 816 с
15. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.
16. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Монографія. - К.: КНЕУ, 2002. - 238 с.

17. Кузнецова С. А. Банківська система: навч. посіб. / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська; за ред. С. А. Кузнецової. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 400 с.
18. Облік та аналіз діяльності комерційного банку: Навч. посіб. / Т. О. Плісак, С. А. Гагаріна, Л. В. Недеря, Л. О. Нетребчук. — К.: КНТЕУ, 2003. – 308 с.
19. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності : Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К. : КНЕУ, 2003. – 347 с.
20. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку. Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.
21. Савіна Л. О. Фінансовий аналіз у комерційному банку [Текст] : навч. посіб. / Запоріз. держ. ун-т. – К. : Кондор, 2009. – 188 с.
22. Холодна Ю.Є. Банківська система: навч. посіб. / Холодна Ю. Є., Рац О. М. ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 314 с.
23. Чмутова І.М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навч. посіб. / І.М. Чмутова, Ю.С. Тисячна. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 307 с.
24. Швець Н. Р. Аналіз та оцінка ресурсів банку : Монографія. – Чернівці, 2006. – 168 с.
25. Щибиволок З. І. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навч. посіб. – 2ге вид., стер. – К. : Знання, 2007. – 311 с.

Додаткові

26. Аналіз діяльності комерційного банку. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Банківський менеджмент» / За ред. Проф. Ф. Ф. Бутинця та проф. А. М. Герасимовича. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 384 с.
27. Батракова Л. Г. Экономический анализ деятельности коммерческого банка. – М. : Логос, 2003. – 344 с.
28. Козлова И. К. Анализ деятельности банков: учебн. пособ. / И. К. Козлова, Т. А. Купрюшина, О. А. Богданкевич, Т. В. Немаева; [Под общ. ред. И. К. Козловой]. – Мн.: Выш. шк., 2003. – 240 с.
29. Литвин Н. Б. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності комерційних банків: навч. посібн. / Н. Б. Литвин – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 362 с.
30. Отенко И.П. Анализ деятельности коммерческих банков: Учебн. пособ. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2001. – 156 с.
31. Тиркало Р. І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг / Р. І. Тиркало, З. І. Щибиволок — К.: Слобожанщина, 1999. – 236 с.
32. Шеремет А. Д. Финансовый анализ в коммерческом банке / А. Д. Шеремет, Г. Н. Щербакова – М. : Финансы и статистика, 2000. – 256 с.

Інформаційні ресурси:

33. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
34. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
35. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
36. Професійна правова система МЕГА НАУ. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua/>
37. Сайт Інформаційного агентства ЛІГАБізнесІнформ. – Режим доступу: <http://www.liga.net>